

FÖR VILTET

November 2015

FINLANDS
VILTCENTRAL
SUOMEN RIISTAKESKUS

INNEHÅLL

Mod att tala om viltets miljöer	3
Nytt liv åt våtmarkerna	4
Vargförvaltning i samarbete	8
Bäverstammarna: Åtgärdsprogrammet visar riktningen	12
Det går allt bättre elektroniskt	14
Viltskog intresserar markägarna	16
Vad är Finlands viltcentral?	19

För viltet

Tidningen För viltet som ges ut av Finlands viltcentral berättar om förvaltningsplanerna för viltet; deras bakgrund, hur planerna framskrider och resultaten. Förvaltningsplanerna drar upp riktlinjerna och formulerar målen för förvaltningen av viltstammarna på lång sikt.

Jord- och skogsbruksministeriet leder arbetet och fastställer planerna som Finlands viltcentral har berett. I arbetet ingår två omgångar med regionala samråd. Riksviltvårdsrådet och de regionala viltvårdsråden deltar i arbetet genom att jämföra samman parternas uppfattningar. Privatpersoner kan i delta processen och påverka beredningen av förvaltningsplanerna vid öppna samråd för intressegrupper och allmänhet.

Redaktör: **Annamari Alanne**
Grafisk planering: **Ilkka Eskola, Hansaprint Oy**
Tryck: **Hansaprint Oy, 2015**
Omslagsbild: **Hannu Huttu**

MOD ATT TALA OM VILTETS MILJÖER

■■■ Finlands viltcentral har förverkligat flera projekt för att medverka till lösandet av världens största naturskyddsproblem: Kvaliteten på livsmiljöerna blir allt svagare. De splittras eller försvinner på grund av människan.

Det är fortsättningsvis viktigt att vi jagar enligt principen om det hållbara nyttjandet, vilket vi gör genom licensprocesserna och inventeringarna av viltstammarna. På Finlands viltcentral önskar vi integrera livsmiljöerna och skötseln av dem i det hållbara nyttjandet. Vi har vunnit erkänsla för våra utvecklingsprojekt av både samarbetsparter och intressegrupper.

Under de senaste åren har vårt flaggskepp varit projektet Hembygdsvätmark som finansieras av EU:s fond Life+. Projektet handlar om att istandsätta våtmarker i samarbete med markägarna och ortsborna.

Ett annat viktigt tema är viltskogarna som livsmiljö. Tanken är att tillsammans med skogsfackmännen höja kvaliteten på skogshönsens livsmiljöer. Arbetet har resulterat i anvisningar för skötseln av viltskog där vi i första hand ska hjälpa skogsägare som är intresserade av viltet att förbättra skogshönsens livsmiljöer i sitt skogsbruk. Detta ska göras utan att skogsägarna behöver pruta mer än minimalt på intäkterna från sitt skogsbruk.

Gjorda undersökningar visar att bortåt hälften av arealen privatskog i vårt land ägs av jaktintresserade personer. Utifrån detta jaktintresse kan vi förmoda att en stor del av markägarna önskar att skogsbolaget som de gör virkesaffärer med ska ta hänsyn till

viltet i sitt arbete. Om det finns en efterfrågan så kan detta skapa en ökad marknad för olika tjänster, som skogsplanering. Detta stämmer också överens med andan i och syftet med den nya skogslagen.

Hänsynen till viltet handlar ofta om små åtgärder som inte minskar på intäkterna från skogsbruket. Den levande viltskogen bygger mycket riktigt på markägarens vilja och maskinförarens kunnighet. Om det viltvänliga skogsbruket blir verklighet på stora arealer i hela landet så kan vi med små insatser och påhittighet åstadkomma storverk.

Ur viltets och jägarnas synvinkel betraktat är mångfalden i vårt lands natur främst beroende av jord- och skogsbrukets metoder och åtgärder. Dessa avgör mångfalden i vår vardagsnatur och definierar därmed även jägarnas verksamhetsfält. Om jord- och skogsbruket skulle tillföras ännu fler metoder för aktiv naturvård så skulle det generera välfärdseffekter som i sin tur gör livskraftiga viltstammar möjliga. På så vis skulle en ännu större del av befolkningen känna att den aktiva naturvärden och det praktiska naturskyddsarbetet angår dem.

Förhållandet mellan jägarna och markägarna bygger på förtroende och fungerar nästan alltid. Jakträtten är knuten till markägandet och jaktföreningarna arrenderar sina jaktmarker för att skapa fungerande helheter. Vi borde utnyttja det här fungerande samarbetet effektivare än vi gör idag för att viltvårdens positiva effekter ska få större spridning.

För att få genomslagskraft krävs det mod av viltförvaltningen och jägarna att tala om detta, att vi ska ta hänsyn till viltets behov i jord- och skogsbruket. Det ingår i både näringarnas och jaktens hållbarhet. När markägaren själv har goda möjligheter att påverka hur hans skog sköts och vad som prioriteras så är risken minimal för att någonting ska gå snett.

Låt oss jobba tillsammans för viltet!

Jarkko Nurmi
vilthushållningschef
Finlands viltcentral

Mikko Alhainen, specialplanerare, Finlands viltcentral
Juha Siekkinen, projektchef, Finlands viltcentral

NYTT LIV ÅT VÄTMARKERNA

Det stänker om sjöfågelkullarna när de pilar iväg till strandkanten för att gömma sig i vegetationen. Vätmarken ligger på en åker på ett vanligt jordbruk och är inte större än några hektar, men ändå kryllar det av liv där. En bit åker som inte duger till odling har börjat ett nytt liv som vätmark och sjöfågelpopulationen i trakten blomstrar sedan ett femårigt Hembygdsvätmark Life plus-projekt blivit verklighet.

Mikko Alhainen

Före och efter; så stor blev förändringen när vätmarken i Vitikankorpi anlades.

■ ■ ■ Projektet beviljades finansiering 2010 tack vare guiden för våtmarker som Viltcentralen Österbotten hade tagit fram genom Makera-projektet (Gårdsbrukets utvecklingsfond), kartläggningen av våtmarker och Life-ansökningen.

Syftet med projektet som inleddes för fem år sedan var främst att sporra människor att sköta om våtmarksnaturen där de bor. Det här görs med hjälp av drygt 30 modellvåtmarker, utbildning, rådgivning och informationsspridning. Hembygdsvåtmark Life plus-projektet blev startskottet för den praktiska fasen av jord- och skogsbruksministeriets våtmarksstra-

tegi för vilthushållningen. Syftet med strategin är att trygga sjöfåglarnas fortbestånd som en livskraftig del av mångfalden i vårt lands natur, och som en uppskattad viltresurs som kan jagas hållbart.

Väcker intresse i hela landet

Ur mängden av förslag på objekt som hade skickats in av markägare och föreningar utsågs slutligen 48 modellvåtmarker med en sammanlagd areal på drygt 250 hektar. Prioriterade var objekt som kunde gå att realisera till en rimlig kostnad och objekt som har påverkats av jord- och skogsbruk eller torvtäkt.

Det var särskilt viktigt att engagera ortsborna och satsa på talkoarbete.

I det nya nätverket av våtmarker ingår objekt i alla landskap och våtmarkerna har iståndsatts och anlagts med så stor variation som möjligt. Sanka åkrar, impedimentsvackor, dikade myrar och gamla torvtäkter har fyllts med vatten och öppna vattenytor har skapats med grävmaskiner. Dessutom har små sjöar iståndsatts genom en höjning av vattennivån och flytande mattor av vegetation har tagits bort.

Enskilda markägare, föreningar, jaktföreningar, företag, NTM-centraler

■ ■ ■

Marko Muuttola

Den som satsar egen tid och egna pengar på en våtmark blir engagerad, vilket är nyckeln till att objektet blir väl omhändertaget och hållbart använt även i fortsättningen

■ ■ ■ och skogscentraler har deltagit i naturvårdsarbetena. Vid flera objekt har projektet fungerat som facilitator medan markägarna och samarbetsparterna har stått för en betydande del av resurserna.

Information, utbildning och rådgivning gav resultat

Projektet har skapat kunskande och erfarenheter, som vi har försökt förmedla till intresserade via olika kanaler. Projektet Hembygdsvåtmark har genererat föredrag på olika evenemang, kurser och mässor, och markägare har erbjudits rådgivning och planeringshjälp i terrängen. Exkursionerna i terrängen med journalister har avkastat stort uppslag i artiklar i pressen och projektet har

fått publicitet i radio och television, i medier utomlands och på flera kongresser.

Tidningen Jägaren och webbplatsen kosteikko.fi har varit projektets huvudkanaler för informations spridning. Vi har tagit vara på allt som vi har lärt oss och även använt det i den uppdaterade våtmarksguide som utkommer under denna höst. Hembygdsvåtmarkerna har presenterats sammanlagt 388 gånger för ungefär 17 230 personer, vilket visar att projektet har lyckats och nått stor spridning. Enbart i medierna har projektet omnämnts svindlande 203 gånger!

Informationsspridningen och de praktiska exemplen har burit frukt; utöver modellvåtmarkerna har

bortåt 150 andra våtmarksprojekt beviljats stöd. Vi får fortsättningsvis förfrågningar från olika håll i landet om möjligheterna att anlägga en våtmark på egen mark.

Egen insats motiverar och engagerar

Som av namnet framgår är hembygdsvåtmarkerna tänkta att vara "vår egen våtmark" på lokal nivå.

Projektet bidrog med resurser till planeringen, arbetsledningen och realiseringen för samarbetet med markägarna och övriga parter. Objektet planerades och realiserades tillsammans, men Hembygdsvåtmark Life+ stod inte för alla utgifter.

Samarbetsparterna på orten inhämtade markägarnas skriftliga

Ortsborna var glädjande aktiva när det gällde att ställa upp för "sin" våtmark. I Korsholm byggde medlemmarna i Södra Vallgrund Jaktförening r.f. fördämningen på talko.

Juha Siekkinen

medgivanden och deltog i planeringsmötena och exkursionerna i terrängen. Vid det praktiska arbetet svarade de för avverkningen av trädbeståndet eller röjningen, och deltog i bland annat byggandet av fördämningar och fågeltorn med eget talkoarbete och maskiner. Det var inte ovanligt att våtmarksägare jobbade tiotals eller hundratals timmar för projektet. Den som satsar egen tid och egna pengar på en våtmark blir engagerad, vilket är nyckeln till att objektet blir väl omhändertaget och hållbart använt även i fortsättningen.

Ett vimmel av sjöfåglar

Markägare, jägare och amatörornitologer gjorde par- och kullinventeringar enligt Naturresursinstitutets (Luke) anvisningar och en inventering till i augusti med samma metod. Inventeringarna av sjöfåglar gav besked om huruvida de vidtagna åtgärderna hade haft någon effekt på sjöfågelpopulationerna i området. För att kunna mäta områdets naturliga betydelse för sjöfågla var det inte tillåtet att utfodra fåglarna förrän efter inventeringen i början av augusti. På Uleåborgs universitet pågår en avhandling pro gradu om inventeringsresultaten.

De preliminära resultaten ser synnerligen lovande ut. Sjöfågla har hittat till våtmarkerna och produktionen av ungar är på många objekt väldigt god. Vi påträffar de största kulltättheterna i våtmarker som har anlagts i jordbrukslandskap och på gamla åkrar. Det har också påträffats tiotals simandsungar i våtmarker på några hektar som har anlagts i skog med en fördämning. Stora nedlagda torvtäcker har likaså visat sig vara goda livsmiljöer. Däremot har produktionen av ungar varit måttligare på grävda och fördämda objekt på näringsfattiga myrar. Produktionen av ungar korrelerar väldigt tydligt med förekomsterna av ryggradslösa vattendjur.

På lokal nivå är våtmarkerna av stor betydelse för sjöfågelpopulationerna. Om medvinden fortsätter för byggandet av våtmarker så får detta betydelse för sjöfågelpopulationerna också på nationell nivå.

Uppmuntrande erfarenheter

Anläggandet av en våtmark är ett projekt där de drivande krafterna och invånarna i grannskapet uppvisar ett brett spektrum av tänkande och tyckande om för- och nackdelarna. Det här var ämnet för den enkät som bildade underlag för Samuli Karpkins avhandling pro gradu på Helsingfors universitet, kallad "Kotiseutukosteikko Life+-hankkeen mallikohteen paikalliset vaikutukset", det vill säga de lokala effekterna av Hembygdsvåtmark Life plus-projektets modellobjekt.

Av resultaten att döma ansåg de drivan-

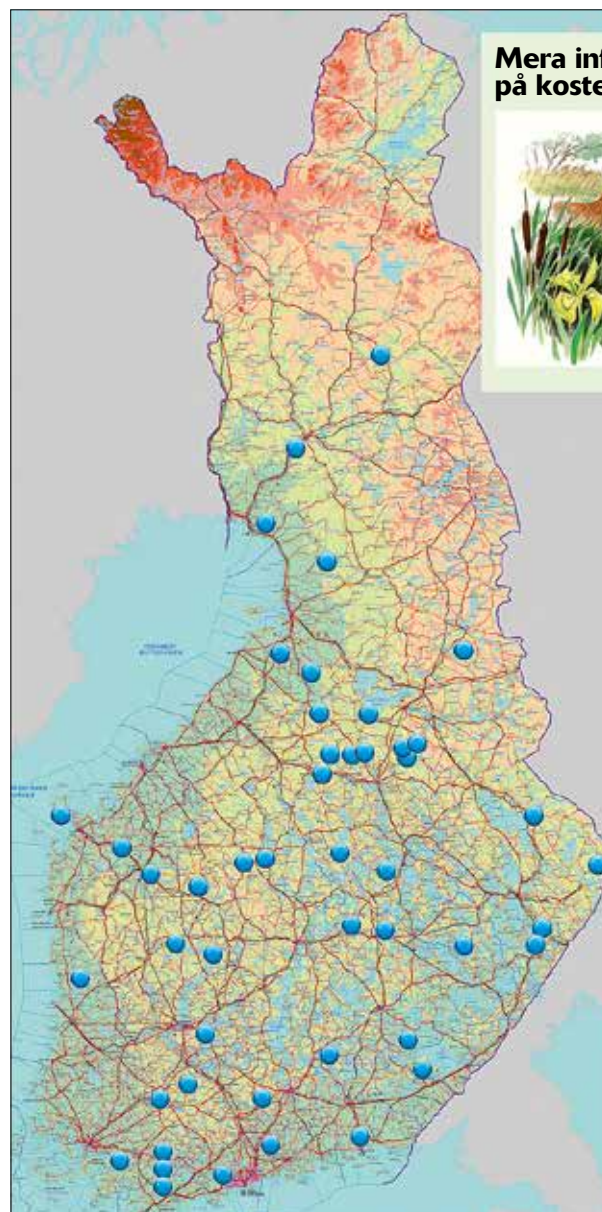
de personerna att en våtmark har positiva effekter på den närmaste omgivningen och ortsborna. De senare upplevde att våtmarken gynnade möjligheterna till naturupplevelser och ökade mängden sjöfåglar. Svårigheterna utgjordes av krävande och ibland oförutsägbara naturförhållanden, tillståndsmyndigheternas långsamhet, bristerna i projektets resurser och semesterperioderna. Men med förståelse och tålamod blev det ändå resultat och alla modellvåtmarker höll tidtabellen. Enkätresultaten visar att det finns goda förutsättningar för att anlägga våtmarker också i fortsättningen.

Efter projektet?

De positiva erfarenheterna och resultaten väcker en försiktig hoppfullhet för våtmarksarbetets framtid.

Det finns en växande efterfrågan på tjänster för våtmarksplanering och realisering. Lantbrukets icke-produktiva investeringar, Kemera-stöden för vård av skogs- natur och övriga finansieringsmöjligheter uppfyller en del av finansieringsbehovet för våtmarker. På önskelistan står skapandet av ett koordinerande organ för våtmarksarbetet som står över förvaltningsgränserna. Detta skulle svara på den efterfrågan som finns ute på fältet och skapa resultat i stor skala som gynnar livsmiljöerna och vattenskyddet.

Hembygdsvåtmark Life plus-projektet arbetar synnerligen kostnadseffektivt och fungerar väl, vilket betyder att det bildar en god grund för utvecklandet av den framtida verksamheten i jord- och skogsbruksområden.

Mera info om objekten på kosteikko.fi.

Projektet Hembygdsvåtmark Life+ finansieras av EU:s program Life+, Finlands viltcentral och Jord- och skogsbruksministeriet.

Till Hembygdsvåtmark Life plus-projektets nätverk av modellobjekt hör 48 våtmarker på olika håll i landet.

Mikael Luoma, jaktchef, Finlands viltcentral

VARGFÖRVALTNING I SAMARBETE

I den nya förvaltningsplanen för vargen i vårt land ingår stort upplagda projekt och åtgärder för att vi ska nå de uppställda målen. De nya åtgärderna ska leda till nya verksamhetsmodeller med vilka vi kan utveckla den rykande aktuella vargfrågan och avveckla motsättningarna.

Niko Pekonen

■ ■ ■ En av de största förändringarna i den förnyade vargförvaltningsplanen är det tvååriga försök som inleddes i januari i år. Där är det tillåtet med beståndsvårdande jakt efter varg. Det främsta syftet med försöket är att få reda på hur den beståndsvårdande jakten påverkar en flocks livskraft, vargarnas beteende och allmänhetens attityder. Den beståndsvårdande jakten har två syften; dels att ingripa mot individer som vållar olägenhet eller skada, och dels att förhindra det olagliga dödandet av vargar.

Efter två år gör vi en utvärdering och avgör om den beståndsvårdande jakten ska fortsätta. I vintras fälldes 17 vargar med beståndsvårdande dispenser.

Exaktare information om vargflockarna

Uppskattningarna av vargstammens storlek bygger för närvarande i stor utsträckning på observationer och sändarhalsband. För att höja nivån på uppskattningarna och få en tydligare bild av vargindividerna och vargreviren inom vissa områden så samlar vi in avföringsprover som sedan DNA-analyseras. Projektet är treårigt och inleddes i september i åtta vargområden. Projektområdet byts ut varje år eftersom insamlingen inte kan göras i alla vargrevir. Om vi får in tillräckligt med avföringsprover från insamlingsområdet så innebär det exaktare information om flockarnas antal och minimiantalet individer.

Efter hand som vargstammen växer så blir det också vanligare med möten mellan människa och varg. I november inleddes ett projekt med syftet att utveckla en handlingsmodell för mötena med vargar som rör sig nära bebyggelse och att främja samexistensen mellan människa och varg. Två områden har utsetts för projektet – det ena i Egentliga Finland och det andra i Norra Savolax. Finlands viltcentral, polisen, storviltsassistanspersonalen (SRVA) på orterna och kontaktpersonerna för rovdjur ska tillsammans utveckla verksamhetsmodeller från fall till fall och grunna på metoder för att stoppa vargar från att stryka kring hus.

Viktigt samla in och sprida information

Vargförvaltningsplanen handlar inte bara om beståndsvårdande åtgärder utan också om att öka allmänhetens kunskaper om vargen. När det uppstår ett nytt vargrevir är det Finlands viltcentrals skyldighet att ordna tillfällen för informationsutbyte och utbildning. Där behandlas också förebyggandet av skador och systemet för ersättningar. Hittills har

sådana möten ordnats i Nyland, i Södra och Mellersta Österbotten och i Norra Österbotten. I fortsättningen kommer sådana möten att ordnas i synnerhet i områden där det inte har förekommit varg på många år.

Inte bara allmänheten utan också fackmännen ska utbildas aktivt. Finlands viltcentral och Naturresursinstitutet har under höstens lopp sammanställt ett omfattande utbildningsmaterial för rovdjurskontaktpersonerna. De här personerna samlar in och registrerar information om och observationer av rovdjur i systemet Tassen. Syftet med utbildningarna är således att utveckla observerandet av stora rovdjur i hela landet. Verksamheten ska hålla hög kvalitet och vara heltäckande. Finlands viltcentral utbildar alla rovdjurskontaktpersoner och utser dessutom nya aktörer under innevarande höst.

Hur förebygga skador?

Skadorna som vargarna orsakar har på senare tid fått mycket uppmärksamhet i medierna. För att förhindra vargskador i områden där vargarna utgör ett avsevärt hot stöder staten gårdar med djuruppfödning med material för rovdjursstängsel. Hittills under innevarande år har gårdar med husdjur beställt 52,5 kilometer rovdjursstängsel av Finlands viltcentral för att förhindra rovdjursskador. Mängden överskrider redan nu fjolårets nivå och i synnerhet till gårdar med får skickar vi fortsättningsvis material för rovdjursstängsel.

Ett av höstens stora samtalsämnen i vargdebatten är angreppen på jakthundar. För att förhindra vargangrepp på jakthundar publicerar Naturresursinstitutet GPS-positionsinformation om vargar på sidan riistahavainnot.fi. Tjänsten öppnades i augusti. Enligt planerna ska positionsinformationen publiceras ända till slutet av februari. Tjänsten hjälper i synnerhet jägare som har halsbandsvargar i sina jaktmarker. Positionsinformationen visar var vargarna befinner sig och hjälper jägarna att välja jaktområde efter hur vargarna rör sig.

Om inga andra metoder står till buds för att förhindra skador så kan Finlands viltcentral bevilja skadebaserad dispens för eliminering av vargindivider som uppträder störande eller särskilt oskyggt i närheten av bebyggelse. I år har skadebaserade dispenser beviljats i Sievi, Kalajoki, Kärämäki, Ruovesi och Virdois.

Lokala samarbetsgrupper grundas

Under beredningen av vargförvaltningsplanen framkom det i worksho-

parna ett behov av lokala samarbetsgrupper för specifika vargrevir. Förhoppningen var att en samarbetsgrupp skulle bestå av företrädare för kommunen, jaktvårdsföreningen, jaktföreningen och djuruppfödarna på orten, och naturskyddsföreningen. På förslag var även representanter för polisen, Forststyrelsen, gränsbevakningen och byaföreningen. Men oavsett vilken sammansättning en samarbetsgrupp skulle få så var det avgörande att samla en dynamisk grupp med personer som har kunskaper om vargen ur olika synvinklar.

När en samarbetsgrupp väl är grundad ska den göra en bedömning av vargläget på orten, följa med hur det förebyggande arbetet fortskrider och behandla frågor om beståndsvårdande jakt. Gruppen kan även grunna på målsättningarna på revirnivå tillsammans med Finlands viltcentral, det regionala vilträdet eller företrädare för rovdjursforskningen.

Under november ordnas samråd för intressegrupperna i de viltcentralregioner där det finns vargrevir. Tanken är att samla de lokala samarbetsgrupperna, utse representanter och fastställa gruppernas verksamhet rent konkret. Av allt att döma kan samarbetsgrupperna inleda sitt arbete i början av nästa år.

Veit-Risto Cajander

Insamlingen av vargavföringsprover inleddes i september. DNA-analyserna av proverna ska ge oss exaktare kunskap om vargindivider.

Insamlingen av vargavföringsprover, årets insamlingsområden

1. Kärnsämski
2. Perho
3. Alavus
4. Tohmajärvi
5. Juupajoki
6. Heinola
7. Pyhäjärvitraktten
8. Tenala

Sauli Härkönen, chef för offentliga förvaltningsuppgifter, Finlands viltcentral

Fällningar och besvär

Förvaltningsplanen för vargstammen fastställdes i januari i år. Därmed kunde vi inleda ett tvåårigt försök där vi för första gången sedan 2007 kunde bevilja beståndsvårdande dispenser för vargjakt. I vintras fälldes 17 vargar med beståndsvårdande dispenser.

18 ansökningar om beståndsvårdande dispenser lämnades in för 48 vargar i 27 olika vargrevir. Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning var det möjligt att bevilja dispenser för maximalt 29 vargar. Finlands viltcentral granskade och utredde separat för varje ansökan hur väl den uppfyllde kraven och beviljade dispenser för 24 vargar.

Trots att den beståndsvårdande vargjakten var allmänt accepterad så överklagades alla beslut till de regionala förvaltningsdomstolarna. På grund av några privatpersoner och naturorganisationer utfärdade några av domstolarna

verkställighetsförbud, så att bara 19 av dispensererna kunde användas.

Förvaltningsplanen gör vargjakt möjligt

Enligt den europeiska unionens naturdirektiv är det möjligt med beståndsvårdande jakt efter stora rovdjur om det finns en förvaltningsplan för arten, om jakten inte försvagar artens bevarandestatus och om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning. I vårt land har den beståndsvårdande jakten hittills handlat om lodjur och björn, vilket har minskat på konflikterna med dessa två rovdjur.

Den beståndsvårdande jakten har gjort rovdjuret värdefulla som vilt och har ökat acceptansen för dem på lokal nivå.

Enligt den respons som vi har fått anses den beståndsvårdande vargjakten vara en åtgärd som verkligen behövs. Den skapar en stabil grund för hela förvaltningsplanen i övrigt. Den juridiska processen som besvären har dragit igång pågår fortfarande och sätter extra piff på anrättningen.

■ Det allra viktigaste är nu att komma igång med den beståndsvårdande jakten efter varg i hela landet.

Vargstammen befinner sig i detta nu helt klart ovanför målet i förvaltningsplanen. För att göra vargen skyggare för människan bör vi i vinter jaga alla vargflockar på det viset att vi fäller en till två individer per flock. I de områden där vargstammen är allra tätast ska vi dessutom försöka avlägsna några flockar helt och hållet.

I bästa fall kan vi genom samarbetsparternas insatser bidra till att lindra vargkonflikterna. Arbetsgrupperna ska höja kvaliteten på informationsspridningen och samsynen mellan intressegrupperna. De kan spela en viktig roll också vid planeringen av regleringen av stammen och förebyggandet av skador. Vi ska dock hålla i minnet att vi inte löser vargfrågan genom att bygga stängsel.

Vargobservationerna och vargskadorna borde, i likhet med övriga viltskador, vara tillgängliga i realtid för alla intresserade. Det här är nödvändigt för att vi ska nå större transparens i hanteringen av viltfrågor. Ju exaktare information vi har desto bättre kan vi fokusera regleringen av stammen och även förebygga skador.

Timo Leskinen
Fältledare
Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

■ Förvaltningsplanen för vargstammen i vårt land innehåller många konstruktiva och förnuftiga metoder. Förvaltningen av vår vargstam måste utgå från att vi tar hänsyn till dem som bor i vargområdena, djuruppfödarna och jägarna. Om inte de får göra sin röst hörd så är det i praktiken omöjligt att förvalta vargstammen.

Detta utesluter ändå inte att det i vårt land skulle kunna finnas en livskraftig vargstam i hela landet.

Tvärtom; ute i Europa - bland annat i Grekland, Italien och Spanien - är man bättre på att hantera avsevärt större vargmängder än vi är med några hundra vargar. Det är mycket riktigt en fråga om att godkänna vargen som en del av ens närmiljö.

Motsättningarna mellan olika grupper är fortsättningsvis skarpa. Samarbetsgrupperna är ett bra sätt att få till stånd en fungerande dialog. De eliminerar inte ytterlighetsgruppernas rappa kommentarer, men gör det

möjligt att förvalta stammen rationellt. Vargstängseltalko, aktiv informationsspridning om de stora rovdjuren, storskaligt arbete för att stävja tjuvjakten och fri tillgång till informationen om vargstammen; det är receptet för att skapa förtroende. Utan de ovannämnda åtgärderna går det inte att hålla den beståndsvårdande jakten efter varg under kontroll, utan tjuvjakten glider oss ur händerna som den har gjort under de senaste åren.

Riku Lumiaro
Rovdjursexpert
Finlands naturskyddsförbund

■ Finlands Jägarförbund har med oro följt med statens tandlöshet, i synnerhet beträffande hanteringen av vargkonflikten. Det har förekommit lovvärda initiativ, men sådana måste följas upp och drivas. Den beståndsvårdande jakten efter varg måste absolut fortsätta och utvidgas eftersom erfarenheterna har varit så goda. Alla flockar ska kunna jagas. Staten och viltförvaltningen ska fästa särskild uppmärksamhet vid de socioekonomiska konsekvenserna av vargen. Vargstammen i vårt land är inte speciellt utsatt eftersom den har kontakt med vargarna i Ryssland och det pågår ett kontinuerligt utbyte. På lokal nivå ska privatpersoner kunna påverka skötseln av vargstammen. Om detta inte fungerar så blir det väldigt svårt, kanske till och med omöjligt, att hantera vargkonflikten. Informationen om vargen ska vara fritt tillgänglig och skadorna ska ersättas till sitt fulla belopp.

Samarbetsgrupperna kan i bästa fall ha en mycket positiv inverkan på hanteringen av vargkonflikten. Även jägarna är insatta i rovdjursproblematiken och deras närvaro är därför ett måste.

Varginformationen ska vara så öppen som möjligt. Det höjer vår förmåga att förebygga skador medan hemlighetsmakeriet kring vargen skingras. Öppenheten är avgörande för att jägarna ska känna sig motiverade att rapportera observationer. Förtroendet mellan forskning, viltförvaltningen och jägarna bygger på öppenhet.

Avslutningsvis vill jag framhålla att jakten i vårt land bygger på att vi använder hundar. Det är statens och viltmyndigheternas skyldighet att beakta även detta faktum och trygga jakten med hund med en förnuftig och smidig licenspolitik.

Panu Hiidenmies
Verksamhetsledare Finlands jägarförbund

Vargförvaltningsplanen handlar inte bara om beståndsvårdande åtgärder utan också om att öka allmänhetens kunskaper om vargen

Arto Marjakangas, projektchef, Finlands viltcentral

Bäverstammarna:

ÅTGÄRDSPROGRAMMET VISAR RIKTNINGEN

Syftet med det nya åtgärdsprogrammet för skötseln och förvaltningen av bäverstammarna är att säkra livskraften och jaktbarheten för den europeiska bävern. För att göra detta ska vi begränsa den kanadensiska bäverns utbredning och eventuellt också plantera ut europeiska bävrar.

■ ■ ■ Under senare hälften av 1800-talet var den europeiska bävern illa trängd i hela sitt utbredningsområde. I både Finland och Sverige jagades arten tills den var utrotad, men i Norge lyckades man bevara ett bestånd på cirka hundra bävrar. Vår nuvarande stam är koncentrerad till Satakunta och uppgår till mellan 2 400 och 3 200 djur som alla är ättlingar till en enda hona som hämtades från Norge. Under de senaste åren har den europeiska bävern brett ut sig till de södra delarna av Sydösterbotten och Österbotten. Dessut-

om finns det i västra Lappland i området mellan Torneå och Muonio ett litet bestånd som sannolikt härstammar från bävrar som har invandrat från Sverige. De europeiska bävrarna i de nordiska länderna saknar kontakt med artens huvudutbredningsområde, som i öster sträcker sig till de södra delarna av mellersta Sibirien.

På 30-talet planterade man ut kanadensiska bävrar utan att veta om att de var av en annan art. Den här arten har i detta nu tyngdpunkten i östra Finland, men den expanderar sakta mot den europeiska

Mikael Laine

I terrängen är den europeiska bävern (bilden) i regel omöjlig att skilja från den kanadensiska.

En stärkning av den europeiska bävern till en gynnsam skyddsnivå skulle oundvikligen innebära att stammen växer och breder ut sig. Därför måste vi på förhand utreda de sociala och ekonomiska konsekvenserna av de åtgärder som planeras för att vi ska kunna förutse och hantera eventuella konflikter.

bäverns områden i sydvästra Finland. Förmodligen finns det också kanadensiska bävrar på olika håll i Lappland. På sina håll påträffas arterna i samma vattendrag, men de parar sig inte med varandra. Bestånden av kanadensisk bäver i östra och mellersta Finland och i ryska Karelen är nuförtiden den enda förekomsten av betydelse i Eurasien.

Nära hotad direktivart och skadlig främling

Vid årets uppdatering av rödlistan över hotade arter ändrades statusen för den europeiska bävern från "sårbar" till "nära hotad". Dessutom räknas den europeiska bävern i vårt land till arterna i bilaga V i EU:s naturdirektiv, där utnyttjandet kan kräva reglering. Hos oss får arten jagas enbart med licens eller dispens beviljad av Finlands viltcentral och den årliga avskjutningen har i genomsnitt legat på nästan 200 bävrar. Den nationella strategin för främmande arter definierar däremot den kanadensiska bävern som en skadlig art där det räcker med tillstånd av jakträttsinnehavaren för att få jaga.

Å ena sidan ökar bävrarna mångfalden i naturen, men å andra sidan uppstår det lätt konflikter med markägarnas och ortsbornas intressen. Bäverdamarna orsakar översvämningar som kan skada trädbestånd, odlingar, vägar och byggnader. Uppkomna skador ersätts inte med statsmedel.

Intressegrupperna föredrar den europeiska

I vårt land har den europeiska bävern bara kunnat sprida sig till områden där det inte finns kanadensiska bävrar. För att kunna stärka bestånden av eu-

ropeiska bävrar på naturlig väg eller med utplanteringar måste vi alltså begränsa de kanadensiska bävrarna, åtminstone lokalt. Finlands viltcentral utredde i somras med en enkät intressegruppernas åsikter om så här drastiska åtgärder.

Enkäten besvarades av 330 personer, främst sådana som bor i eller nära trakter med europeisk bäver. Hälften av svararna var jägare, en tredjedel privata markägare eller representanter för statens skogshushållning, och en tiondel naturvänner.

I alla intressegrupper var det en majoritet som understödde en eliminering av kanadensisk bäver för att skapa utrymme för den europeiska att breda ut sig. I åtgärdsprogrammet för skötseln och förvaltningen av bäverstammarna föreslås i enlighet med strategin för främmande arter en eliminering av kanadensiska bävrar i västra Lappland och skapandet av buffertzoner utan kanadensiska bävrar kring bestånden av europeisk bäver i sydvästra Finland. Först måste vi dock klarlägga arternas exakta utbredningsområden, i synnerhet i Lappland. Hittills har de säkra artbestämningarna gjorts på skallar som jägare har skickat in, men eventuellt går det också att klarlägga utbredningsområdena med DNA-analyser av vatten- eller sedimentprover.

Utplanteringarna en smärtpunkt

Det kan gå att stöda den europeiska bäverns naturliga utbredning med utplanteringar, och att öka stammens genetiska variation med individer från huvudpopulationen i Ryssland eller Baltikum. Enligt enkäten till intressegrupperna motsatte sig dock hälften av de privata skogsägarna utplanteringar medan bara en dryg tredjedel understödde. Alltså ska vi rikta blickarna mot Lappland där staten är den enda markägaren på stora områden. I Lappland finns dessutom stora skyddsområden där det är möjligt att grunda nya populationer. Bestånden av europeisk bäver i norra Sverige skulle då fungera som ursprungspopulation för en utbredning på naturlig väg.

En stärkning av den europeiska bävern till en gynnsam skyddsnivå skulle oundvikligen innebära att stammen växer och breder ut sig. Därför måste vi på förhand utreda de sociala och ekonomiska konsekvenserna av de åtgärder som planeras för att vi ska kunna förutse och hantera eventuella konflikter.

De europeiska bävrarna i Finland skulle vinna på att få kontakt med huvudpopulationen. En sådan utveckling skulle dock kräva ett tätt internationellt samarbete och skulle sannolikt ta flera decennier.

Utan tvivel kommer bäverpolitiken i vårt land att handla om två arter under en lång tid framöver.

■ *MTK, det vill säga Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenterna, ställer sig positivt till arbetet med åtgärdsprogrammet. Den*

sociala hållbarheten är lika viktig som den ekologiska hållbarheten eftersom bävrarna orsakar avsevärda skador på jord- och skogsbruket. Det bekymmersamma är att skadearealerna ökar. I huvudsak går åtgärdsprogrammet i rätt riktning.

Däremot ställer vi oss negativt till utplanteringar, och i enlighet med strategin för främmande arter är vår inställning till den kanadensiska bävern skarpare än i utkastet till förvaltningsplan. Målet bör vara att eliminera de kanadensiska bävrarna helt och hållet i tillräckligt breda zoner kring områdena med europeisk bäver. På det viset kan vi skapa förutsättningar för vår inhemska bäver att breda ut sig. I området med en etablerad stam bör det beviljas tillräckligt med licenser. MTK anser det vara synnerligen viktigt att möjligheten att bevilja dispenser i enlighet med jaktlagens 41 § finns kvar även i fortsättningen, i alla områden med europeisk bäver.

Mikko Tirola
ordförande för skogsdelegationen,
MTK rf

■ *Vi ska ge den europeiska bävern en chans att breda ut sig på naturlig väg och det bör vara möjligt att plantera ut arten i områden där det är regionalt*

och lokalt accepterat. Den europeiska bäverns benägenhet att bygga mindre dammar än den kanadensiska talar för att låta arten sprida sig till områden med kanadensisk bäver.

I områdena med europeisk bäver ska vi ingripa bara vid allvarliga problem och jakt ska användas bara som en sista utväg. I områdena med starka populationer av europeisk bäver kan beståndsvårdande jakt tillåtas i sin nuvarande form eftersom bävern förökar sig effektivt och har få naturliga fiender.

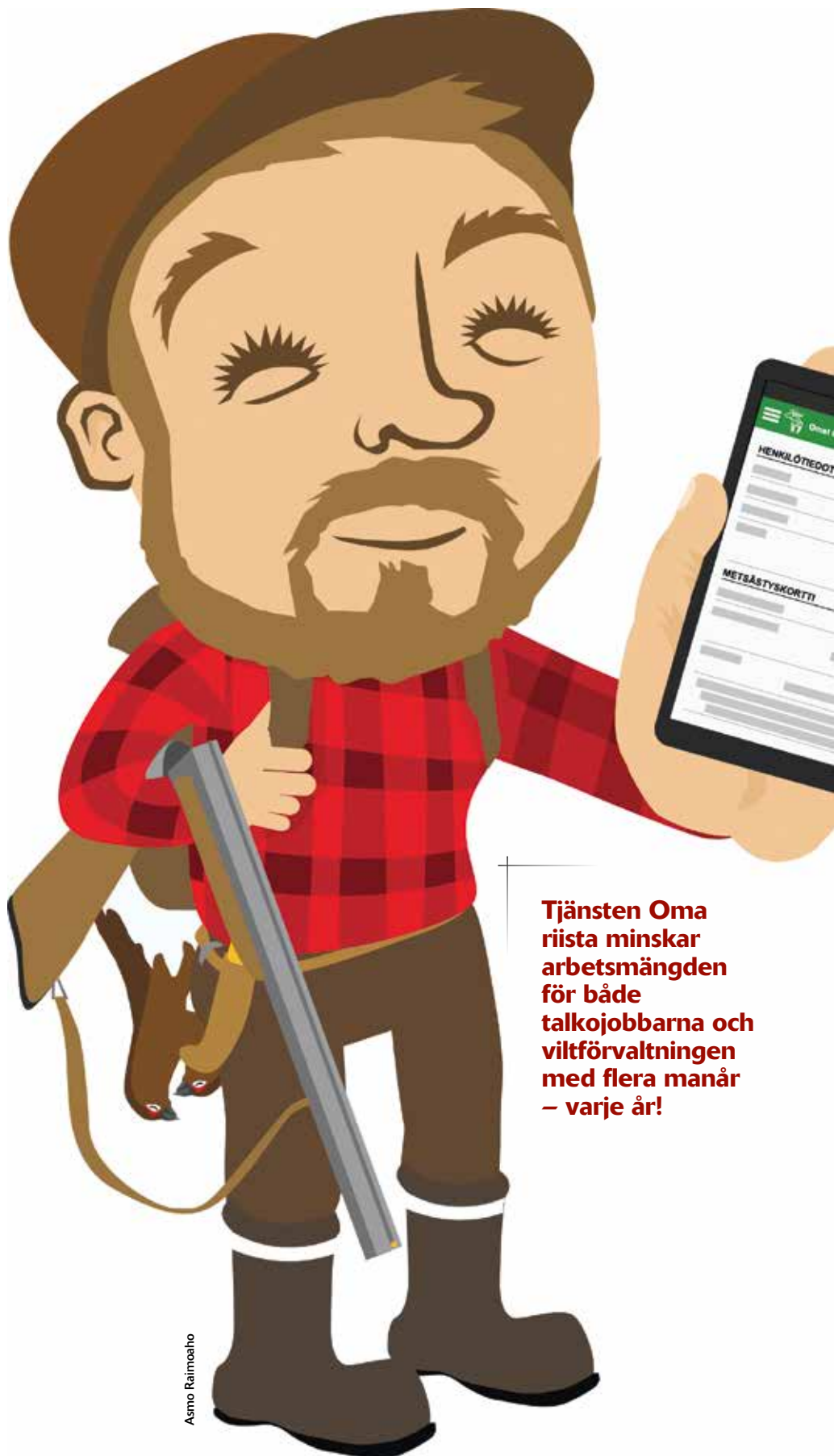
Dispensansökningarna är i sin nuvarande form enbart frustrerande, obefogad byråkrati. Folk tänker ofta att naturen inte får orsaka människan några kostnader eller olägenheter, men det är fel utgångspunkt. Det krävs större tolerans mellan människan och naturen. Acceptans för olägenheterna och jakt som höjer toleransströskeln, det är socialt hållbar bäverförvaltning!

Teemu Tuovinen
Finlands
naturskyddsförbund,
regionsekreterare för
Österbottens distrikt rf

■ *Som helhet betraktat är skötsel- och förvaltningsprogrammet utstakat åt rätt håll. Den inslagna vägen är lång och stenig, men någon enkel väg verkar det inte ens finnas. Vid skötseln av den europeiska bävern kunde vi prova på samma recept som för älgen: att det borde beviljas tillräckligt med licenser för att vi ska kunna reagera fort på skador. Det här skulle också öka den sociala hållbarheten. Jag vet att jägarna inte vill bli kvitt bävrarna utan vill att de ska bli fler. En eliminering av den kanadensiska bävern ur vägen för den europeiska kräver att jägarna ställer upp och börjar tänka i nya banor. Vilket förhoppningsvis lyckas!*

Pauli Kiviluoma
ordförande för Kauhajoki
jaktförening och
ordförande för
Österbottens regionala
viltråd

Asmo Raimoaho

**Tjänsten Oma
riista minskar
arbetsmängden
för både
talkojobbarna och
viltförvaltningen
med flera manår
– varje år!**

Ari Kontiainen, projektchef på Finlands viltcentral

DET GÅR ALLT BÄTTRE ELEKTRONISKT

Hur många mobiltjänster kan du räkna upp där du med garanterad sekretess kan logga in för att sköta viktiga ärenden och kolla information om dig själv? Bankerna är ett gott exempel på det här – och naturligtvis tjänsten Oma riista! Viltförvaltningen marscherar i främsta ledet för digitaliseringen.

■■■ I praktiken producerar jägarna all den information som viltförvaltningen och viltforskningen behöver. Det här innebär på årsbasis en enorm mängd viltinformation som bland annat används för uppskattningarna av viltstammarna och dimensioneringen av det hållbara nyttjandet. Eftersom pappersblanketternas tid snart är ohjälpligt förbi så har vi på Finlands viltcentral löst problemen med den kollektiva insamlingen av information med modern teknologi.

En tjänst för alla naturvänner

Appen Oma riista är en mobil lösning i absoluta toppen. Eftersom det handlar om en tjänst som också fungerar i smarttelefoner så är den personlig och alltid tillgänglig, och den håller koll på datum, klockslag och position. Oma riista utgår från användaren och visar all information som är viktig utan att trassla till det. Det gör ingenting om telefonen inte har nätkontakt eftersom den inskrivna informationen överförs till nättjänsten så fort telefonen har fått kontakt igen. Tjänsten Oma riista är

en informationscentral i fickformat för terrängbruk.

Det är inte nödvändigt att vara jägare för att använda Oma riista. Vem som helst kan där den befinner sig i terrängen snabbt och pålitligt skriva in viltinformation, observationer och fällningar – i bästa fall med bara tre klick. Informationen som du har skrivit in – till både nytta och nöje – ger också förvaltningen och forskningen värdefull kunskap om viltet.

Omfattande information tillförlitligt

För viltförvaltningen innebär allt detta en avgörande förbättring. Informationen som samlas in med tjänsten Oma riista håller, vad noggrannheten och omfattningen beträffar, en helt annan klass än före appen, och dessutom strömmar informationen in året om.

Informationen som så behändigt har samlats in kan användas som den går och står av både avsändaren själv och viltförvaltningen, och dessutom också av jaktföreningar och personer som har beviljats dispens. Tjänsten Oma riista minskar arbetsmängden för både talkojobbarna och viltförvaltningen med flera manår – varje år! Vad produktiviteten beträffar innebär det här att viltförvaltningen i detta nu tar ett språng framåt.

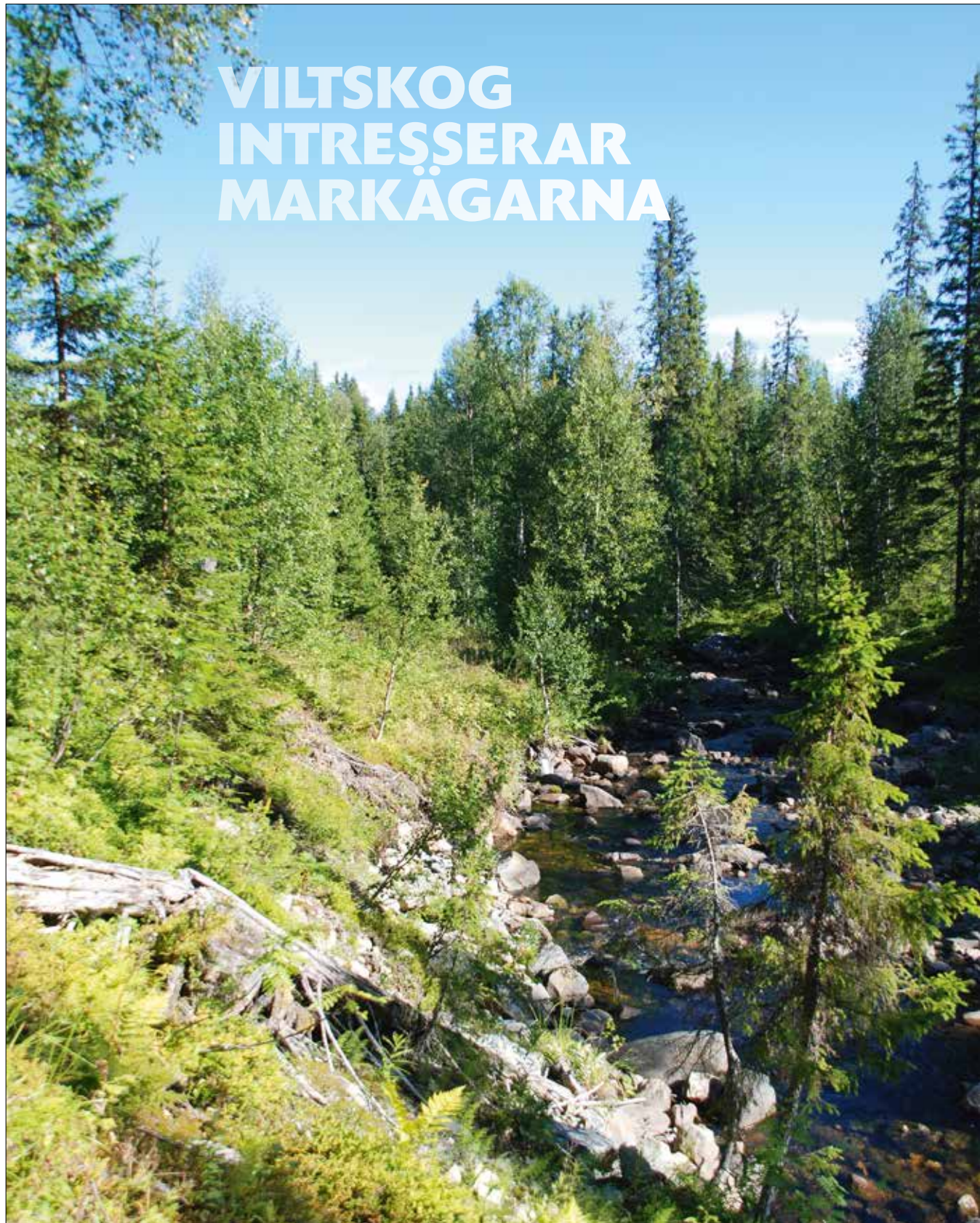
Självfallet går det att göra allt detta och en hel del till hemma vid datorn, i nättjänsten Oma riista och i dem av viltförvaltningens tjänster där man loggar in med sitt Oma riista-användarnamn. Men då talar vi om alldeles vanliga elektroniska tjänster. ●

Oma riista

- **Nättjänsten:**
oma.riista.fi
- **Mobilappar:**
Android. Windows Phone, iOS
- **Registrering med sekretess**
- **Oma riista-användarnamnet fungerar i flera tjänster**
- **Elektroniskt jaktkort**
- **Enkelt att skriva in viltinformation**
- **Göra lagstadgad avskjutningsanmälan**
- **Jaktvårdsföreningar: uppgifter, uppdrag, händelser**

Mirja Rantala, specialplanerare på Finlands viltcentral
Marko Svensberg, specialplanerare på Finlands viltcentral

VILTSKOG INTRESSERAR MARKÄGARNA

Marko Svensberg

Metsänomistajat ovat kiinnostuneita sekametsän kasvattamisesta ja puuston rakenteen monipuolistamisesta.

Skogsägarna är intresserade av att diversifiera sitt skogsbruk och iståndsätta livsmiljöer. Men för att kunna använda viltanpassade skötselmetoder i sin skog behöver de rådgivning av fackmän.

■ ■ ■ Skogsägare som också jagar är intresserade av viltanpassade alternativ i skogsbruket. I somras gjorde Finlands viltcentral en enkät riktad till skogsägare. 85 procent av svararna uppgav att de ville försöka med vilt- och naturanpassad skogsvård i sin egen skog. Störst var intresset för att odla blandskog och trädbestånd med varierad struktur,

där man sparar snår för viltet och grupper av träd. Flera av svararna uppgav att de redan gynnar viltet i sitt skogsbruk, och somliga av dem har gjort det i decennier. Enligt enkäten anser skogsägarna att skogsbruket och de små rovdjuren är betydande orsaker till förändringarna hos bestånden av hönsfåglar.

Jägarna oroar sig för fågelstammarna

Enkäten nådde många jaktintresserade skogsägare som oroar sig för hönsfågeljaktens framtid.

Det är i synnerhet omsorgen

om hur viltet mår (89 %) och jaktintresset (80 %) som driver

svararna till naturvård, men de motiveras också av mångfalden i naturen, svampplockning, bärplockning och landskapsvård. De jaktintresserade skogsägarna ser en tydlig koppling mellan skogsskötseln och hönsjaktens framtid.

Många av svararna kände också till tänkbara objekt på sina marker där livsmiljön kunde iståndsättas. Objekten var oftast små vattendrag, men svararna föreslog också ett stort antal myrar.

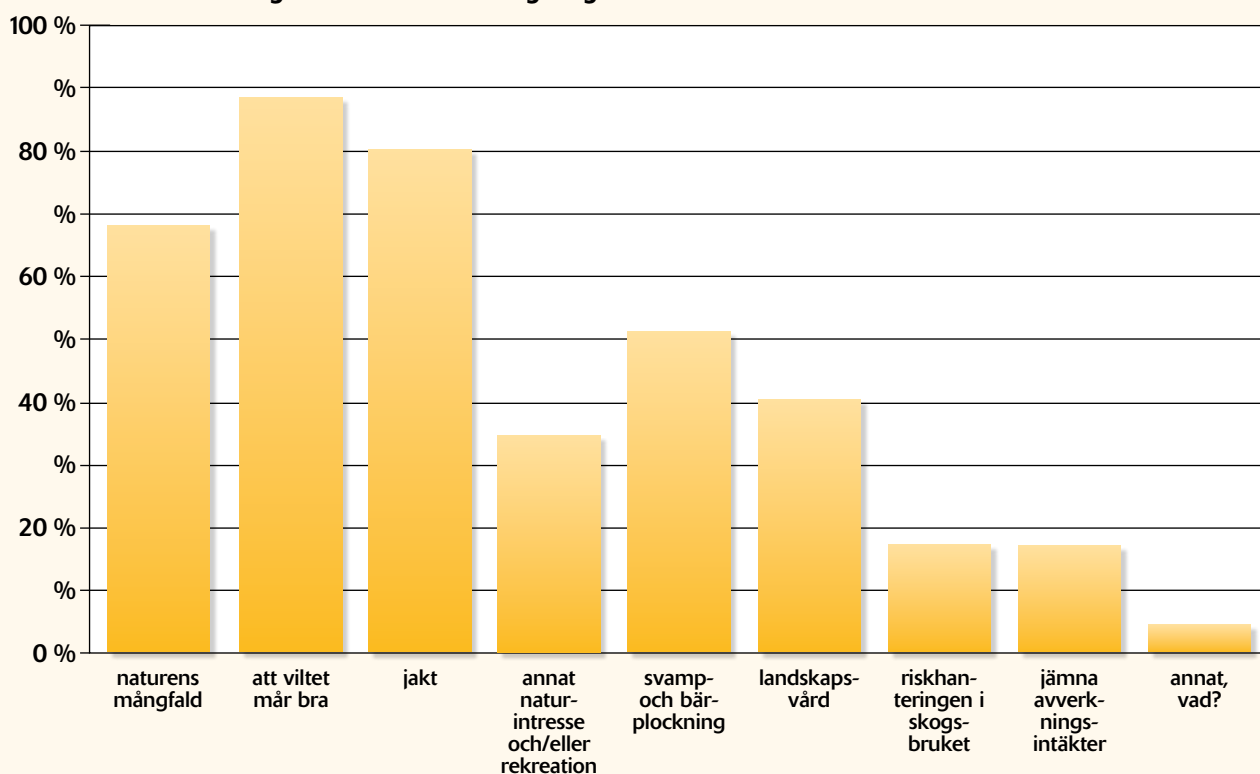
Eget arbete och vilja att förbinda sig är avgörande

De svarande uppgav att de är beredda att satsa eget arbete på iståndsättningen av livsmiljöer och förbinda sig till den fortsatta skötseln. Ungefär hälften av svararna (52 %) uppgav att de är beredda att ställa upp utan ersättning med eget arbete vid en iståndsättning medan 65 procent är beredda att skriva ett avtal på 20 år för att bevara objektets särdrag, trots att ingenting

Skogsägarna är intresserade av att skapa blandbestånd och bestånd med varierad struktur.

"De här skogarna kom i vår ägo på 80-talet och sedan dess har vi skött dem med hänsyn till viltet. Bland annat lämnar vi grupper med granar bland träden. Vi gynnar också blandbestånd."

Vad motiverar dig till vilt- och naturvänlig skogsvård?

”Det vore intressant att få lära sig hur vi på gården som min familj äger kan förbättra förhållandena för viltet och få stammarna att växa!”

- har blivit nämnt om någon separat ersättning. Svararnas åsikter om den viltvänliga skogsvårdens ekonomiska konsekvenser varierar däremot en hel del. Bara 14 procent av svararna godkänner inte några som helst försämringar av intäkterna.

Behövs rådgivning

Enkäten visar att det finns ett klart behov av rådgivning. Många av svararna är intresserade av viltanpassad skogsvård, men behöver rådgivning av en expert för att kunna göra det. Så här förklarade en av svararna:

- Jag tar gärna hänsyn till viltet när jag sköter min skog. I fjol planterade vi gran på ett kalhygge och i vår ska vi plantera ett annat kalhygge med gran. Och nu undrar jag om det är läge att skapa en bättre livsmiljö för viltet än en granplantering? Tar gärna emot tips och råd om saken.

Den nätbaserade enkäten pågick från 15 juli till sista augusti och besvarades av 469 skogsägare. Genom enkäten erbjöds vi preliminärt 298 modellobjekt för skötsel av viltskog och 317 objekt för istandsättning av livsmiljöer.

En stor del av svararna är beredda att pruta på avverkningsintäkterna för att kunna bedriva ett viltvänligt skogsbruk.

Aktuellt att sköta viltskog

- Under innevarande höst pågår en informationskampanj för skötseln av viltskog i samarbete med Finlands skogsstiftelse. Kampanjen kallas Kiri efter sitt finska namn Kipinä riistametsänhoitoon.

Under kampanjtiden kommer den viltanpassade skogsskötseln att ges stor synlighet i branschens medier.

Dessutom förbereds ett annat projekt för viltanpassad skogsskötsel där syftet är att realisera ett landsomfattande nätverk av modellobjekt på privatmark. För projektet ansöker viltcentralen om Life-finansiering av EU. Finlands viltcentral förbereder projektet tillsammans med Finlands skogscentral, UPM-Kymmene och Naturresursinstitutet. www.riistametsa.fi

Den viltvänliga skogsvårdens hörnstenar

- Lämna buskage för viltet i skogsbestånd av all åldrar
- Gynna blandbestånd
- Spara ris och buskar
- Behandla övergångszoner varsamt
- Istandsätt dikade våtmarker med svagt trädbestånd för viltet
- Spara grupper med träd

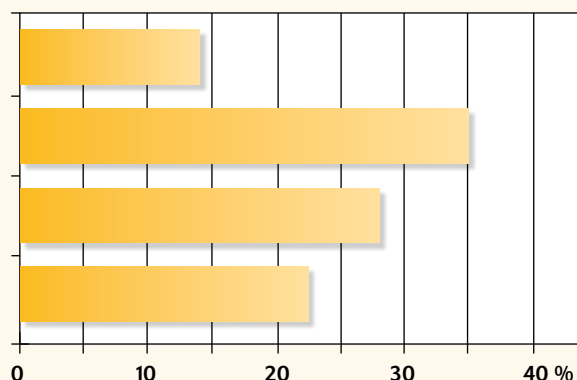
Hur mycket får avverkningsintäkterna minska på grund av vilt- och naturanpassad skogsvård?

Intäkterna får inte minska

1–5 % av intäkterna

5–10 % av intäkterna

10 % eller mera av intäkterna

VAD ÄR FINLANDS VILTCENTRAL?

■■■ Finlands viltcentral arbetar för en hållbar vilthushållning, stöder jaktvårdsföreningarna i deras verksamhet, verkställer viltpolitiken och svarar för de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivs.

Finlands viltcentral är en självständig offentligrättslig inrättning som inledde sin verksamhet 2011.

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar Finlands viltcentrals verksamhet. Finlands viltcentral utgör en bärande del av den offentliga viltkoncernen.

Finlands viltcentral har 15 regionkontor samt ett centralkontor. Styrelsen har den högsta beslutanderätten på viltcentralen. Den viltpolitik som Finlands viltcentral verkställer stöds av riksviltvårdsrådet, de regionala viltvårdsråden och jaktvårdsföreningarna.

Viltförvaltningen har åtagit sig en roll som samhällspåverkare där det senaste tillskottet är Vilthushållningen som skapar välfärd.

Hur ser viltförvaltningens framtid ut?

■ Finlands viltcentral gör varje år upp en strategisk plan som bland annat skissar upp förändringstrenderna i viltförvaltningens verksamhetsmiljö.

Förvaltningens uppgifter ska prioriteras och effektiviteten höjas för att målen som påverkare ska kunna uppnås med allt knappare resurser.

Förnyelsen av viltförvaltningslagen öppnade möjligheter för intressegrupperna att påverka beredningen av viltpolitiken. Trots det behöver vi påverkansmöjligheter som i ännu högre grad engagerar intressegrupperna.

Antalet jägare kommer av allt att döma inte ännu att börja minska, men vi måste bereda oss på att förändringarna i åldersstrukturen leder till en avgång. Vi bör fästa uppmärksamhet vid inte bara antalet jägare utan också vid intensiteten i det här intresset: i dagsläget är 45 procent av dem som har betalat jaktvårdsavgift passiva.

En allt större del av jägarna bor i tätorter. För viltförvaltningen och jaktvårdsföreningarnas verksamhet innebär det här att skaran som ställer upp frivilligt glesnar.

Opinionsmätningarna visar att finländarnas attityder till jakten har blivit positivare. De kritiska åsikterna handlar numera allt oftare om etiska djurskyddsfrågor än om själva skyddet av arter och djurstammar.

Rovdjurspolitiken och verkställandet av den debatteras häftigt och är utsatt för ett förändringstryck. Kritiken och konflikterna smittar av sig på den övriga viltpolitiken.

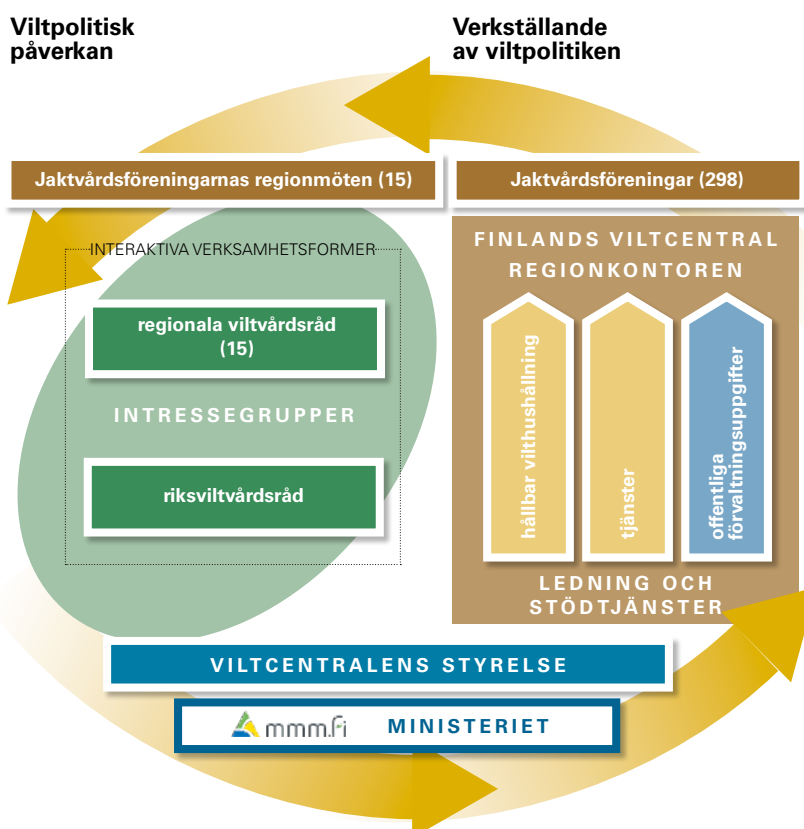
De globala trendernas och EU-naturskyddsriktens inverkan på den nationella vilthushållningen ökar, vilket ökar betydelsen av förvaltningsplanerna för de viktigaste viltarterna och deras livsmiljöer.

Verksamheten som tryggar mångfalden i naturen seglar i medvind. Vilthushållningens ekosystemtjänster ger möjligheter att dämpa motsatsförhållandet mellan naturskyddet och jakten.

Vilthushållningen har gott om möjligheter att producera både materiell och immateriell välfärd. Den gynnsamma opinionsutvecklingen i kombination med att närmaten och vildmaten har blivit allt populärare skapar en plattform för att utveckla jakttjänster och näringar i anslutning till vilthushållningen.

Viltpolitikens två verksamhetslinjer

- **Finlands viltcentral, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, 029 431 2001**
asiakaspalvelu@riista.fi, www.riista.fi
- **Södra Tavastland, Lukiokatu 14,
13100 TAVASTEUS, *etela-hame@riista.fi***
- **Södra Savolax, Virastotie 3 bost 2,
51900 JUVA, *etela-savo@riista.fi***
- **Sydöstra Finland, Pikkuymyräkatu 3 A,
49400 FREDRIKSHAMN, *kaakkois-suomi@riista.fi***
- **Kajanaland, Syväyksenkatu 1 B 27,
89600 SUOMUSSALMI, *kainuu@riista.fi***
- **Mellersta Finland, Kauppakatu 19 A 7,
40100 JYVÄSKYLÄ, *keski-suomi@riista.fi***
- **Lappland, Vanamokatu 3 D,
96500 ROVANIEMI, *lappi@riista.fi***
- **Uleåborg, PB 35 (Ratatie 41),
91501 MUHOS, *oulu@riista.fi***
- **Österbotten, Vapaudentie 32-34 B 22,
60100 SEINÄJOKI, *pohjanmaa@riista.fi***
- **Norra Tavastland, Labkotie 2,
36240 KANGASALA, *pohjois-hame@riista.fi***
- **Norra Karelen, Teollisuuskatu 15,
80100 JOENSUU, *pohjois-karjala@riista.fi***
- **Norra Savolax, Kiekkotie 4,
70200 KUOPIO, *pohjois-savo@riista.fi***
- **Kust-Österbotten, PB 16, (Långgatan 4),
66531 KVEVLAX, *rannikko-pohjanmaa@riista.fi***
- **Satakunta, Porintie 9 B 6,
29250 NAKKILA, *satakunta@riista.fi***
- **Nyland, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, *uusimaa@riista.fi***
- **Egentliga Finland, Hadvalantie 8 7B,
21500 PIIKKIO, *varsinais-suomi@riista.fi***

